

KRK

Turbo
Rober
t

SYN SMOKA

BASŃE ŚWIATA



TEATR
Ludowy



BAŚNIE ŚWIATA

Japońską opowieścią o chłopcu, który wyrwany z beztroskiego, leniwego życia w domu troskliwej babki musiał wyruszyć na poszukiwanie swojej mamy, rozpoczynamy cykl przedstawień BAŚNIE ŚWIATA. Chcemy pokazać naszym najmłodszym widzom bogactwo i różnorodność kulturową odległych, egzotycznych dla nas krajów, ale też tych całkiem bliskich, a jednak różniących się od nas w obrazowaniu świata wartości.

Jednocześnie będziemy próbowali udowodnić, że w każdym miejscu na świecie i w każdej kulturze miłość i nienawiść, przyjaźń i zdrada, odwaga i tchórzostwo są postrzegane tak samo, a droga od beztroskiego dzieciństwa ku dojrzałości, choć niełatwa, może być fantastyczna!

Przed nami więc baśniowe podróże do rozległej Rosji, na Bliski Wschód, do Indii i Afryki... Zatem – w drogę!

Hen za górą, hen za rzeką
hen daleko, jeszcze dalej
leży kraj kwitnącej wiśni-
setki wysp na oceanie.

Każdy słyszał o Japonii.
A ci, którzy tam gościli
mówią, że mieszkańcy zawsze
bardzo grzeczni są i mili.

OHAYO! – tak się witają.
OHAYO! – co rano wołają.
A, gdy się nie znają dodają-
OHAYO GOZAIMASU!

Jest w Japonii tyle bajek
baśni, legend, opowieści,
że największa nawet scena
wszystkich na raz nie pomieści.

Są w nich duchy i potwory.
I na górach mroczne zamki
No i są bohaterowie
jakich mieć powinny bajki.

Jednym z nich jest chłopiec Taro.
Zwykły chłopiec, choć przyznacie,
że na pewno nie zwyczajny,
kiedy lepiej go poznacie.

T
u
r
b
l
e
r
t

SYN SMOKA

BAŚNIE ŚWIATA

Bajka osnuta na japońskich motywach ludowych

występują:

CHŁOPIEC **Paweł Plewa** (gościnnie)

BABKA **Barbara Szatapak**

ZAJĄC | KURZA BOGACZKA | GŁOS KOBIECY 1 | SMOK

Roksana Lewak (gościnnie)

DZIEWCZYNNKA | MYSZKA | GŁOS KOBIECY 2

Monika Roszko (gościnnie) | **Maja Luxenberg** (gościnnie)

DZIADEK | CHŁOP **Krzysztof Górecki**

CZERWONY DIABŁĘ | WIELKI TENGU | WIELKI PAJĄK **Karol Polak**

oraz gościnnie tancerze:

Kamila Konieczko, Natalia Nytko, Paulina Szczepaniec, Damian Rusyn

reżyseria **Tadeusz Tomnicki**

konsultacja japonistyczna **Zbigniew Kiersnowski**

scenografia i kostiumy **Elżbieta Kwasek-Stefańska**

muzyka **Adam Prucnal**, teksty piosenek **Michał Chłudziński**

choreografia **Justyna Kaczmarska, Sławomir Orawiec**

konsultacja sumo **Marek Niemiec**

realizacje video **Daniel Żywiec**

postprodukcja dźwięku **Wojciech Szuperski**

asystent reżysera | sufler **Martyna Rezner**

inspicjent **Anita Wilczak-Leszczczyńska**

352 premiera Teatru Ludowego

7 lutego 2016 Duża Scena



TENGU

długonose gobliny popularne w folklorze japońskim. Są mściwe i krwiożercze, chętnie mieszają się w sprawy ludzi i popierają rozlew krwi, ale potrafią też być opiekuńcze, choć nadal niebezpieczne. Potrafią unosić się w powietrzu i stawać się niewidzialnymi. Zamieszkują lasy wysoko w górach.

DIABŁY

to przedziwne postaci często pojawiają się w starych legendach. Są sporego wzrostu, a ich skóra może być kolorowa jak tęcza – różowa, czerwona, niebieska albo szara. Zazwyczaj mają rogi i troje oczu oraz po trzy palce u rąk i stóp. Potrafią latać, ale niezbyt często korzystają z tej umiejętności. Nie grzeszą inteligencją. Odznaczają się okrucieństwem, złośliwością i pożądlivością.

SMOKI

w Japonii zachowały autorytet istot dobroczynnych. Mogą one do woli zmieniać swe wymiary, a nawet stawać się niewidzialne. Smoki są istotami powietrznymi, ale nie mają skrzydeł, dlatego też stopniowo zaczęły przejmować rolę węży, które uważane były za bóstwa wody. W japońskich legendach władcami stawów stały się smoczyce, które mogły przybierać postać pięknej dziewczyny o nienaturalnie długiej twarzy, chociaż według niektórych podań ukazywały się one również jako stare i odrażające kobiety.



BAŚNIE I LEGENDY W KULTURZE JAPONII

Mimo konkurencji ze strony gier komputerowych czy telewizji, dawne legendy i podania, przekazywane z pokolenia na pokolenie, wciąż cieszą się w Japonii niesłabnącą popularnością. Zadania, jakie stawiali baśniom oraz legendom ich twórcy, są wielorakie. Część z nich stanowi próbę wyjaśnienia zjawisk niezrozumiałych dla dawnych mieszkańców archipelagu. Wiele takich przykładów możemy znaleźć w mitologii japońskiej. Jeden z mitów opowiada o wielkim smoku, który żyje pod wyspami japońskimi, a jego ruchy powodują trzęsienia ziemi. W okresie Edo (1603-1868) miejsce smoka w umysłach ludzkich zajął sum-gigant (ōnamazu). Innym przykładem może być wiara w królika mieszkającego na Księżycu. Układ kraterów na Srebrnym Globie przypominał bowiem mieszkańcom dawnej Japonii sylwetkę tego zwierzęcia. W wielu opowieściach można dostrzec także lęk przed nieznanym, stąd w wierzeniach i podaniach japońskich tak wiele dziwnych stworzeń, które czyhają, by spłacać człowiekowi figla lub wyrządzić mu krzywdę. Świadczy to o dużej wrażliwości duchowej Japończyków i o respekcie, jakim darzyli otaczającą ich przyrodę. Podobnie jak na Zachodzie, niezwykle istotna jest edukacyjna rola japońskich baśni i legend. Dają one ludziom wzór do naśladowania, uczą, jak należy postępować i czym kierować się w życiu. Przyświeca im zasada kanzen chōaku – chwalić dobro i karać zło. Wysoko cenione są takie cechy jak dobroć, odwaga czy skromność, potępiane zaś są chciwość, egoizm, krucieństwo. Częstym motywem baśni jest także zemsta za doznaną krzywdę lub upokorzenie. W świecie baśni zasady moralne są proste – ten, kto uczynił coś złego musi w końcu ponieść zasłużoną karę. Baśnie japońskie, podobnie jak ich odpowiedniki w innych kulturach,

dzieją się na ogół w nieokreślonym miejscu i czasie (jedno z najczęstszych pierwszych zdań brzmi „Dawno, dawno temu, w pewnym miejscu...”). Pozostawia to słuchaczom i czytelnikom dużą swobodę interpretacji. Bohaterami baśni mogą być ludzie – bardzo często są to dziadek i babcia, zwierzęta, a także bóstwa, demony lub inne istoty rodem nie z tego świata. Pojawiają się także obdarzeni nadludzką siłą herosi, jak na przykład Momotarō (dosł. Brzaskwiniowy Chłopiec), który pokonał zgraję demonów terroryzujących jego rodzinną wioskę, czy wychowany przez góską wiedźmę Kintarō (dosł. Złoty Chłopiec), do dziś niezwykle popularny w Japonii i obecny w książkach, komiksach, filmach animowanych lub grach wideo.

Większość baśni powstała w czasach, gdy łatwo można było stracić życie, a śmierć była dla ówczesnych Japończyków codziennością. Nie powinien dziwić więc fakt, że gości ona również w baśniach, których bohaterowie – zwłaszcza ci negatywni – niekiedy giną. Niektóre historie mogą też wydać się okrutne według współczesnych standardów, należy jednak pamiętać, że są odzwierciedleniem sposobu

myślenia i stanu ducha ludzi sprzed wielu setek lat. Nie jest to też bynajmniej czymś wyjątkowym – wystarczy przypomnieć sobie niektóre z baśni braci Grimm.

Niemniej jednak, podobnie jak w krajach Zachodu, część baśni uznana została za nieodpowiednie dla młodych ludzi, w związku z czym powstały ich nowe wersje, w których nawet negatywnym bohaterom udaje się na ogół ujść z życiem.

*Biuletyn Informacyjny
Ambasady Japonii w Polsce
Marzec 2011*





Osiedle Teatralne 34, 31-948 Kraków

tel.: 12 68 02 100, fax: 12 68 02 155, teatr@ludowy.pl

www.ludowy.pl

DUŻA SCENA

Kasa biletowa

Osiedle teatralne 34, tel.: 12 68 02 116

Czynna: pn-sb 12.00-19.00

Niedziela i święta: 2 godz. przed spektaklem

Dyrektor: **Jacek Strama**

Zastępca dyrektora: **Jerzy Fedorowicz jr**

Główna księgowa: **Dorota Groszek**

Sekretarz literacki: **Maria Klotzer**

Koordinacja pracy artystycznej: **Katarzyna Kolanowska**

Promocja i reklama: **Beata Strama, Anna Ryś**

Kierownik Biura Obsługi Widza: **Ewa Skoczylas-Tkacz**

Kierownik produkcji: **Zenon Maciak**

Kierownik sceny: **Michał Ruszkowski**

Oświetlenie: **Jan Krawczyk, Jarosław Leszczyński**

Akustyka: **Krzysztof Kłyś**

Charakteryzacja: **Lidia Jargosz-Poręba**

Garderobiana: **Anna Kalemba, Barbara Piechówka,**

Bożena Świątkowska

Kierownik pracowni krawieckiej: **Kinga Stanowska**

Prace tapicerskie: **Stanisław Kasprzyk**

Redakcja programu: **Maria Klotzer**

Projekt: mediadesign.com.pl

